

ZPK CJBB75

29.3. 2011

Je to, co je skryto ve značce „stupeň“, jedině, co je možné se z korpusu dozvědět o stupňování v češtině ?

- **Pozice 10 - Stupeň (GRADE)**
- - - neurčuje se
- 1 - 1. stupeň
- 2 - 2. stupeň
- 3 - 3. stupeň

Značkování adjektiv v korpusech ČNK

- *AA.** - obyčejné adjektivum
- *AC.** - adjektivum – jm. tvar
- *AU.** - adj. přivl. na *-ův* a *-in*
- *AG.** adj. od přech. přít.
- *AM.** adj. od přech. min.

Co mají jednotlivé typy uvedeno na 10. pozici značky

Je pravda, že v češtině nelze stupňovat:

- Jmenné tvary adjektiv (AC.*)
- Adjektiva od přechodníků (A[GM].*)
- Adjektiva na *-ův/-in* (AU.*)

Adjektivum rád

- Vítězslav manželku výjimečně a <rád> poslechl.
- Tyčinka bral na vás ohled a <raději> po anglicku zmizel.

Jak lze také vyjádřit stupeň v češtině ?

- Analytické vyjadřování stupně/míry/množství - struktury s *více, nejvíce*
- více + I. stupeň
- nejvíce + I. stupeň

Jak vyhledávat analytické tvary v korpusech ?

- Menu: Korpus > Implicitní atribut > lemma
- Dotazovací řádek: více
- Menu: Korpus > Implicitní atribut > tag
- P filtr : KWIC >1 >1
- Dotazovací řádek: A[CGMU].*

KORPUS

The screenshot shows the Bonito corpus search interface. The window title is "Bonito". The menu bar includes "Manažer", "Korpus", "Dotaz", "Konkordance", "Zobrazení", "Výběr", and "Nápověda". The search filter is set to "P filtr" with a dropdown menu. The search term is "jméno:" and the corpus is "syn2000". The search results are displayed in a table with columns for the search term, the frequency, and the context. The search term is "více" and the frequency is "nejvíce". The context is "vážíci přítomní myslivci . Vše je vedeno jisti svou nezranitelností , začal váš šokující , tím líp . Maureen byla naopak překvapující zkušenost mého života : rovni , že každý z nás žije nějakou jinou zklidňující . Byla sídlem dlouhého , vyčerpávajícím způsobem ukázat , že jakáko znepokojující , než když se předtím pohybovala povídající , než co zrovna říkala . " rád , některý věci prostě nechápu . Třeba hladov , neukojen a zuřivý Ze skleněných třeba ? Před zrakem se mu mihla černá možno , zavírat v bytě a nikam nevycházet zejícím celkům . Stačilo by , myslí si

Below the search results, the query and filters are displayed:

- > Query : "více"
- > P-filter: "A.*"
- > P-filter: "A[GMUC].*"

At the bottom, the status bar shows: "Zobrazeno: 1+500/599 (83%) Řádek: 5 Vybráno: 1"

Je analytický tvar jediný možný ?

- ... svými důsledky je **<více svazující>** než formální kontrola...
- ...kontaktní tuhé make-upy jsou **<nejvíce krycí>**, protože obsahují nejvyšší podíl pudru ...
- ... *Basilio* je **<více Beaumarchaisův>** než *Rossiniho* ...

Co lze najít v příručkách o adjektivech na *-cí* z hlediska mezí a možností jejich syntetického stupňování?

- Již Václav Jan Rosa uvádí vedle sémanticky podmíněných omezení stupňování adjektiv i omezení formální a tvrdí, že adjektiva se sufixy *-cý*, *-zý*, *-sý* a *-ší* nelze (synteticky) stupňovat.
- Šmilauer: „...adjektiva na *-cí* lze stupňovat přidáním *-n-* : *vroucí* – *vroucnější*“ (srv. Šmilauer, 1971, s. 127).
- ESČ: „... adjektiva na *-cí* a subjektivě posesivní adjektiva na *-ův/-in* stupňovat nelze.“ (Karlík, Nekula, Pleskalová, 2002, s. 447).
- Případy, kdy tvar adjektiva na *-cí* vyjadřuje nejvyšší míru vlastnosti (srv. Trávníček, 1951, s. 354).

KORPUS

- Menu: Korpus > Implicitní atribut > word
- Dotazovací řádek: `.*cnějš.*`
- Menu: Korpus > Implicitní atribut > lemma
- N filtr : KWIC <0 >0
- Dotazovací řádek: `.*cn[ýí]`
- Menu: Konkordance > Statistiky > Frekvenční distribuce > word

vědoucí nebo vědoucný vidoucí nebo vidoucný

Frekvenční distribuce

Výsledek frekvenční distribuce

Limit: 0 Řádků k zobrazení: 9

word: 0<KVIC zobrazit součet schovat

<u>word:</u>	<u>##</u>
sebemocnější	4
vědoucnější	3
sebevstřícnějším	1
sebevzácnější	1
vidoucnější	1
srdcemnejvroucnějším	1
srdcervoucnější	1
s nejobecnějšími	1
sebevzácnějších	1

Najděte v korpusech tvary

- vroucnější
- žádoucnější
- horoucnější
- vědoucnější
- živoucnější
- přejícnější
- vidoucnější
- pomíjejícnější
- srdcervoucnější
- jsoucnější

Všimněte si, jak jsou v korpusech označována např.

- účelová adjektiva (*mycí, krycí, řadicí, ...*)
- adjektiva druhově posesivní (*kuřecí, telecí, ...*)
- desubstantivní adjektiva na –cí ve spojeních hebrejského superlativu (*divoucí, hrůzoucí, krásoucí, letoucí, pravdoucí, smrt'oucí, tmoucí*) A.*

Co lze nalézt na internetu

- *aby se dodavatelům nenasazovala <psejší> hlava, než jim přísluší ...*
- *... co kdyby si nasadili o něco <“hrošejší“> kůži*
- *... možná příště trochu užší čelist a <dívčejší> oči,...*

Závěr

- Korpus jako zdroj dat pro ověření mezí a možností tvoření syntetických tvarů II. III. stupně
- Korpus jako zdroj dat dokládajících užití tvarů analytického stupňování v češtině